

آنچه از وی به یادگار مانده است، البته در کنار فرزندان ارجمندش که در قرآن‌دوستی و قرآن‌اندیشی راه پدر در پی گیرند؛ کتاب‌ها و پژوهش‌های اوست، که مرحوم جلال آل‌احمد نوشت: اوراقنا اکبادنا. کتاب درسی وی در علوم قرآنی که برای دانشجویان مقطع کارشناسی علوم قرآن و حدیث تدوین و منتشر شد. پژوهش همه‌جانبه و معتبر وی در باب "آیه تطهیر" که نگرش‌ها و چالش‌ها بر محور فهم و تفسیر این آیه گران‌مقدار را پوشش می‌دهد. دو جلد کتاب "آسیب‌شناسی جریان‌های تفسیری" که می‌توان آن را به عنوان یک از مراجع قابل اعتنا و اعتماد در حوزه آسیب‌شناسی تفسیر و مفسران معرفی کرد، نتیجه کوشش مشترک جمعی از اساتید برجسته قرآن‌پژوه بود؛ مرحوم دکتر اسعدی، یکی از این جمع و همچنین مدیر اجرایی طرح پژوهشی و تدوین این کتاب بود. و البته رساله دکترای وی، که بعدها به عنوان کتاب "سایه‌ها و لایه‌های معنایی" منتشر شد. نظریه مرحوم دکتر اسعدی در رساله‌اش بهره‌برداری از فرازهای قرآنی بود، اینکه نه تنها آیه‌آیه قرآن، وحی و کلام خداست، و شایسته و بایسته فهم و دریافت و پیروی؛ بلکه هر فراز و تعبیر و گزاره‌ای از قرآن کریم را باید کلام خدا دانست، و از آن بهره برد! و البته برش و برداشت هر فراز تابع قواعد و قوانینی خواهد بود که وی در پی پژوهش آن قواعد برآمده بود. من، در این نظریه و جوانب آن بسیار اندیشیده‌ام، در نسبت این سخن با اعتبار بافت و سیاق، در آسیب‌های احتمالی وارد بر این دیدگاه، و البته در مصادیق پرشمار این نظریه. پس بریده "لَا تُظْلَمُونَ وَ لَا تُظْلَمُونَ" (بقره، ۲۷۹) را می‌توان از پایان آیه ربا درآورد و آن را به منزله حکمی فراگیر مورد استناد قرار داد: ستم نکنید و ستم نپذیرید! و "بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيْمَانُكُمْ" (بقره، ۹۳) تنها نکوهش برخی یهودیان نیست؛ بلکه هر ایمانی که به زشت‌کاری و جنایت‌پیشگی فرمان دهد، بدایمانی خواهد بود! و از فراز "تَبْتَغُونَ عَرَصَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا" (نساء، ۹۴) بدانیم که بسیاری از نزاع‌ها و بگومگوهای مذهبی ریشه در زیاده‌خواهی‌های دنیاطلبانه دارد! و از "أَعْظَمُ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَىٰ وَفَرَادَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا" (سبأ، ۴۶) بیاموزیم که...

تو مگو همه به جنگ‌اند و ز صلح من چه آید؟ تو یکی نه‌ای، هزاری، تو چراغ خود برافروز

همه وابستگان محترم مرحوم دکتر محمد اسعدی را تسلیت می‌گویم، و از پروردگارِ مهرگستر خواهانم که آن مرحوم را، و ما و شما را، با قرآن کریم و مفسران برتر و نخستین آن، پیامبر اکرم و اهل بیت، همراه و همنشین کند، و هزاران چو وی را در راه فهم و دریافت و پیروی از قرآن، توفیق دهد.

محمد سلطانی رنانی

استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان

تمامی حقوق این سایت برای خبرگزاری حوزه محفوظ است.

بازنشر مطالب خبرگزاری حوزه در سایر خبرگزاری‌ها و روزنامه‌ها بدون ذکر منبع آزاد است.

